

ULTIMUL VIS AL CLEOPATREI

Redactare: Constantin Piștea

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Rodica Frățilă

Design copertă: Andra Penescu

LE DERNIER RÊVE DE CLÉOPÂTRE

Christian Jacq

Copyright © XO éditions 2012.

All rights reserved.

ULTIMUL VIS AL CLEOPATREI

Christian Jacq

Copyright © 2016 Editura ALLFA

Toate drepturile rezervate.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

JACQ, CHRISTIAN

Ultimul vis al Cleopatrei / Christian Jacq; trad. :

Liliana Urian. – București : ALLFA, 2016

ISBN 978-973-724-902-9

I. Urian, Liliana (trad.)

821.133.1-31=135.1

Grupul Editorial **ALL**:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel. : 021 402 26 00

Fax : 021 402 26 10

www.all.ro

Editura **ALLFA** face parte din **Grupul Editorial ALL**.

/editura.all

allcafe.ro

Christian Jacq

ULTIMUL VIS AL CLEOPATREI

Traducere din limba franceză de
Liliana Urian

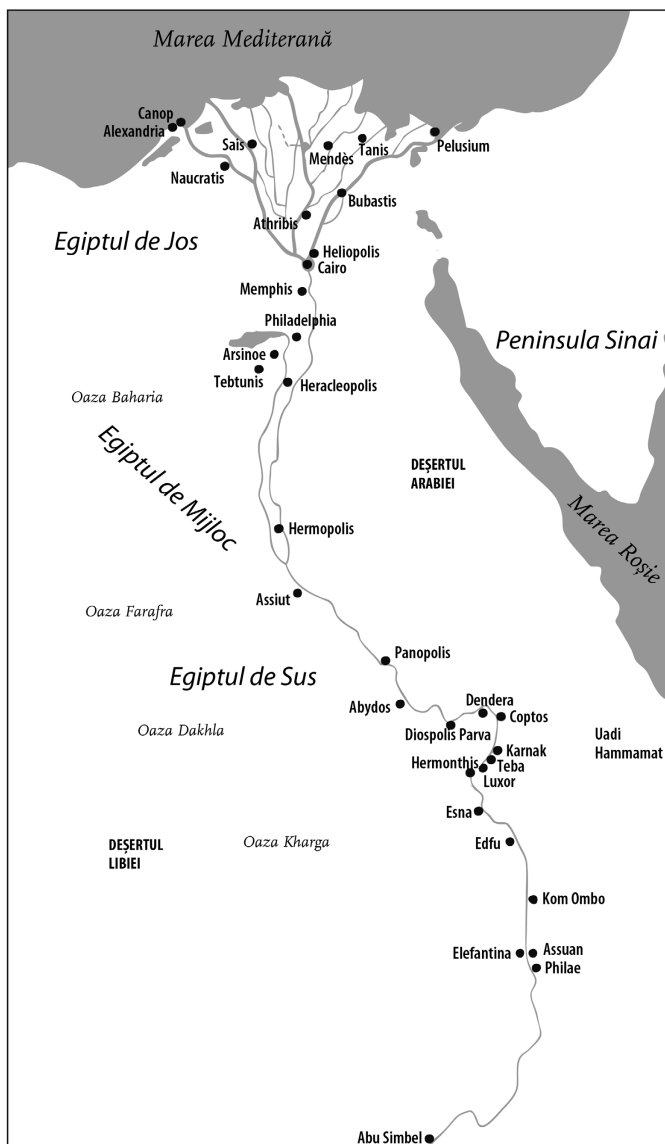

© ActuaLitté

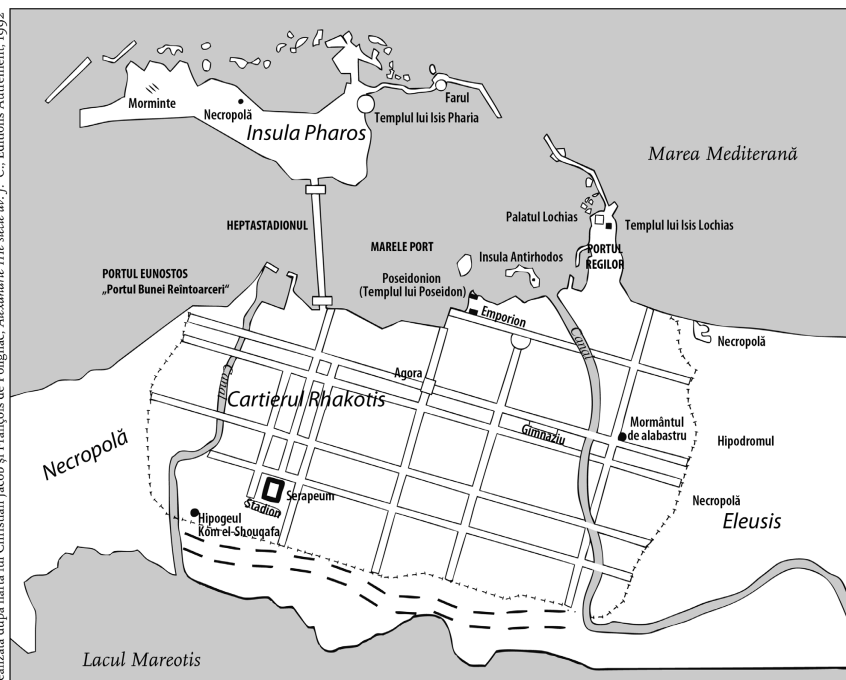
Christian Jacq a mărturisit odată că cea mai mare fericire a lui este să scrie pe țărmul Nilului... Rezuma astfel o pasiune din tinerețe. La douăzeci și unu de ani, începe să studieze arheologia și egiptologia la Sorbona. După obținerea doctoratului, se consacră cercetărilor pur istorice și publică numeroase eseuri, printre care *L'Égypte des grands pharaons*, premiat în 1981 de Academia Franceză.

Succesul vine odată cu *Champollion l'Égyptien* și *Ramses*. Interesul stârnit de cărțile lui Christian Jacq pentru Egiptul Antic va fi tot mai mare: milioane de exemplare vândute în întreaga lume, traduceri în douăzeci și opt de limbi... Christian Jacq devine cel mai citit scriitor francez.

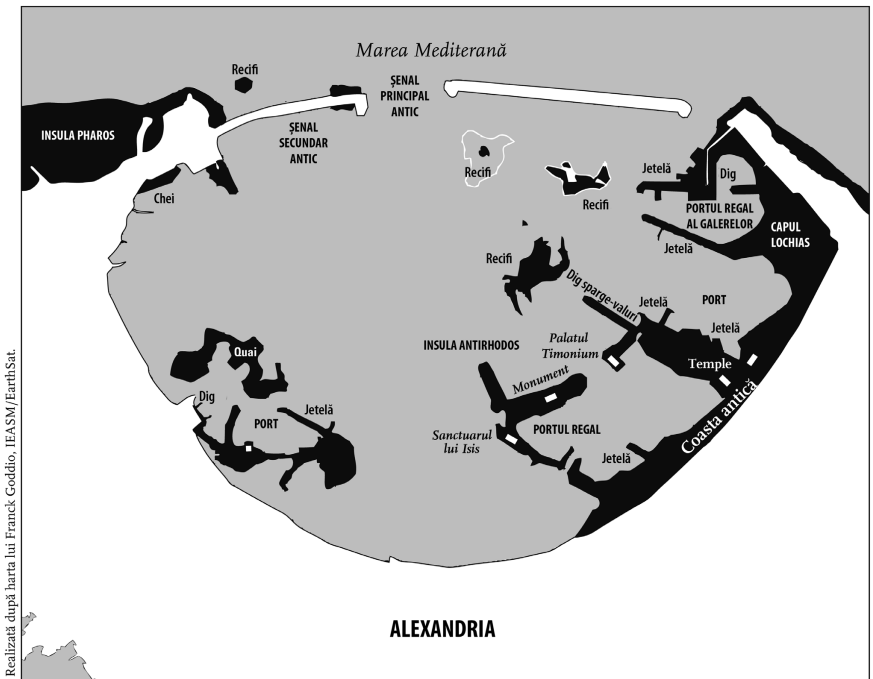
În *Ultimul vis al Cleopatrei*, Christian Jacq se întoarce la marile figuri ale Egiptului. El redă viața celei mai celebre regine, Cleopatra, și ne poartă pe urmele incredibilei epopei amoroase și politice pe care aceasta o împarte cu Cezar.

EGIPTUL ÎN TIMPUL CLEOPATREI

ALEXANDRIA ANTICĂ

PORTURILE ALEXANDRIEI ANTICE

*Privește în sus cu ochii inimii, adună în tine
senzațiile întregii creații, ale focului și ale apei,
închipuie-ți că ești în același timp pretutindeni,
pe pământ, pe mare, în cer.*

Hermes

1

Regina era goală.

De la terasa palatului său, Cleopatra contempla, fără îndoială pentru ultima oară, scumpa ei capitală, strălucitoarea Alexandria.

Vântul blând al nopții nu-i potolea febra; ea, suverana Egiptului, tărâmul iubit al zeilor, pe care crezuse că l-a cucerit și pe care acum îl pierdea, ea, stăpâna absolută a unei țări bogate, era redusă la singurătate și neputință!

Flacăra strălucitoare din vârful farului lumina marea, confirmând gloria cetății fondate de Alexandru cel Mare¹, după ce i-a învins pe perși și a eliberat străvechiul pământ al faraonilor de sub o ocupație aspră. Biblioteca, Muzeul, templele, teatrul, palatele, portul, farul... Ce de splendori, a căror deținătoare legitimă devenise la moartea tatălui său, în timpul eclipsei totale de lună din martie 51 î.H.²!

Tatăl ei, al doisprezecelea din neamul Ptolemeilor, un laș, un corupt, un obsedat sexual care vânduse Egiptul romanilor! Supranumit de popor „flautistul“³, îi plăcea să cânte la acest instrument în timpul orgiilor la care se dădea în stambă, pierzându-și orice urmă de demnitate. Alungat din Alexandria, pusese din nou

¹ În 331 î.H. (N. a.)

² Pentru datele istorice, vezi S. Cauville, *L'Œil de Rê. Histoire de la construction de Dendara*, Paris, Pygmalion, 1999. (N. a.)

³ În limba greacă, Auletes. (N. a.)

mâna pe putere, cumpărându-i cu bani grei pe soldații romani și declanșând astfel o criză economică. O mulțime de mercenari, mai ales germani și gali, aparțineau astăzi armatei egiptene pe care Cleopatra n-o mai controla.

Mânioasă la culme, tânăra de douăzeci de ani își smulse colierul de perle, își scoase brățările de argint și le aruncă acelei cetăți ingrâte care voia să se debaraseze de ea și s-o lase pradă lăcomiei unei șlehte de conspiratori.

Născută la Alexandria în ianuarie 69 î.H., în apartamentul concubinelor tatălui său, Cleopatra urcase pe tron la vârsta de 18 ani. Un tron pe care, potrivit tradiției Ptolemeilor, fusese nevoită să-l împartă cu frățiorul ei de 10 ani. Totuși, Cleopatra I domnise singură după moartea soțului ei, în 180 î.H.!

Iar Cleopatra a VII-a, al cărei nume însemna „Gloria tatălui său“, o imitase ținându-l în umbră pe mucosul ăla afurisit de Ptolemeu al XIII-lea pe care-l detesta. Luându-și, nu fără ironie, numele de „Cea care își iubește tatăl“¹, ea prefera titlul de „Cea care își iubește patria“, acel Egipt cu trecut glorios, obiect al tuturor visurilor ei.

Acum aceste visuri se transformau în coșmar.

Revoltată de atâta nedreptate, tânăra ridică mâinile spre lună.

— Tu care te stingi și renaști, dă-mi forța ta!

Nu-și arătase Cleopatra maturitatea și curajul încercând să rezolve criza financiară? Din cauza datoriilor enorme ale tatălui ei, fusese constrânsă să recurgă la o devalorizare și să pună să fie bătute monede noi de bronz. Lovite de perioade de foamete și de o fiscalitate insuportabilă, satele erau cuprinse de frământare; de aceea, ca să păstreze bogăția capitalei, suverana semnase un decret care interzicea, sub amenințarea cu moartea, transportarea cerealelor provenind din Egiptul de Mijloc în altă parte decât în Alexandria. Silozurile ei rămâneau pline, iar grecii n-aveau să ducă lipsă de hrană.

Și acesta nu era decât începutul unui proces de reforme prin care avea de gând să lupte împotriva corupției și a unei birocrății sufocante, așa încât să restabilească prosperitatea țării.

¹ *Philopator* (gr.). (N. a.)

Dar Cleopatra se trezea confruntată cu mediocritatea curții sale și cu perversitatea tatălui ei defunct! Acesta ceruse senatului Romei să vegheze la executarea testamentului său, care cerea ca puterea să fie împărțită între fiica lui cea mare și fratele ei mai mic, Ptolemeu al XIII-lea, un puști insuportabil și pretențios care se bucura de un sprijin puternic.

Trei oameni îl manipulau pe măscăriciul ăsta și hotărâseră să o distrugă pe Cleopatra: eunuchul Pothinus, care se afla în fruntea guvernului, eruditul Teodot, preceptor al regișorului, și Achilles, comandantul armatei. Iar Arsinoe, sora mai mică a Cleopatrei, încuraja acest trio malefic; șireată, ambițioasă și geloasă, ea nu-și dorea decât să pună mâna pe putere.

Sfidând pericolul, tânăra regină dăduse dovadă de lipsă de luciditate și de vigilență; preocupată să rezolve criza financiară și să-și impună punctele de vedere fără a-i menaja pe cei susceptibili, ea se simțea capabilă să conducă singură statul, uitând de testamentul tatălui său și de supunerea acestuia față de romani.

Roma, marea putere, arogantă și disprețuitoare! Doi oameni ai armelor, prădători de temut, se înfruntau pentru a o stăpâni: Cezar și Pompei. Cleopatra îl alesese pe cel din urmă, sperând că acesta va rămâne departe de Egipt și nu-i va contesta suveranitatea. În anul 49 î.H., ea îi trimisese provizii și soldați, iar gurile rele susțineau că regina devenise amanta fiului lui Pompei, trimis la Alexandria ca ambasador!

Mireasma de iasomie o încântă pe tânăra cu trup perfect, dar nu reuși să risipească duhoarea calomniilor răspândite de dușmanii ei și de membrii propriei familii. Ieri, era pe culmi, iar acum, iată o distrusă! N-avea rost să-și facă iluzii: complotul reușise, Cleopatra era înlăturată prin uneltiri în favoarea hrăpărețului de frate-său.

Cu fruntea în sus, scaldată de lumina lunii, regina decăzută se apropie de marginea terasei. De când urcase pe tron, prinsese gustul puterii și uitase de ea însăși; puțin îi păsa de propria-i glorie, era obsedată numai de viitorul regatului. Oare destinul nu-i încredința o misiune, nu îi impunea să se sacrifice pentru noul Egipt?

În doar câteva luni, suverana o distrusese complet pe adolescenta din ea, iar grijile statului îi alungaseră nepăsarea. Educată

pentru a domni, Cleopatra nu se va întoarce din drum. Din moment ce răzvrătiții triumfau, de ce să mai trăiască?

Lumina care emana de la far o fascina, iar apele portului, atinse de o strălucire ireală, o atrăgeau. Ea, captivă sub autoritatea unui băiețuș încoronat? Niciodată!

Își dorea să se preschimbe în pasăre, să survoleze rada portului, să zboare în larg și să lase în urma ei acea lume de netreb-nici... Cleopatra zâmbi, depărtă brațele și se pregăti să-și ia zborul.

— Maiestate, așteptați!

Charmion, credincioasa slujnică, alergă până la stăpâna ei și o acoperi cu un văl de in regal.

Micuță, brunetă, cu frunte îngustă, nas ascuțit și picioare groase, Charmion îi era devotată trup și suflet reginei. Cu o mână fermă, ea o trase în mijlocul terasei.

— Maiestate, trebuie să plecăm!

Ca trezită dintr-un vis, Cleopatra își recunoscuse anevoiile slujnică.

— Să plecăm...

— Am surprins o conversație îngrozitoare. Nu mai sunteți în siguranță la palat.

— Mă voi lupta!

— Inutil, dușmanii sunt prea numeroși. Să plecăm, vă implor!

— Nu mă cunoști deloc, Charmion.

— După părerea mea, n-aveți nicio șansă să învingeți.

Cleopatra ezită.

Servitoarea tocmai îi salvase viața, iar moartea o amenința din nou... O regină să cedeze în fața vitregiei sorții, să intre în panică, să se comporte ca ultimul laș?

— Fiți chibzuită, insistă Charmion: departe de aici, veți putea lupta.

— Îi voi strivi pe ticăloși în propriul meu palat, decise Cleopatra.

2

De la moartea lui Alexandru cel Mare încoace, regii din Dinastia Ptolemeilor înfrumusețaseră întruna cartierul principal al Alexandriei, Bruchion, situat la nord-est de zona aglomerată, pe promontoriul Lochias care înainta în mare. Acolo se aflau cele mai multe palate, printre care reședința regală, sediul guvernului, ministerele, locuințele demnitarilor, Muzeul, Biblioteca, teatrul, gimnaziul și stadionul. Principalele monumente ale vastei cetăți care se întindea între Mediterana și lacul Mareotis fuseseră edificate în apropierea mormântului lui Alexandru și al primilor regi Ptolemei¹.

Ca să cunoști labirinturile administrației alexandrine, formată din mii de funcționari care se bucurau de un număr incalculabil de privilegii, aveai nevoie de o experiență solidă, de multă abilitate și de un cinism desăvârșit. Cel care poseda din plin toate aceste calități era eunucul Pothinus.

De talie mijlocie, aproape chel, burtos, cu obrajii bucălați, greoi, părea simpatic și inofensiv; dar cei care se încrezuseră în această aparență înșelătoare o regretaseră amar. Nemilos și viclean, Pothinus se debarasase de concurenții săi pentru a ocupa postul

¹ Așa-zisul „mormânt de alabastru“ (v. Harta II). Această localizare probabilă rămâne însă ipotetică, fiindcă mormântul lui Alexandru cel Mare n-a fost încă descoperit. (N. a.)

cel mai important, acela de ministru al Economiei și Finanțelor. El controla agricultura și meșteșugurile, verifica perceperea numeroaselor taxe în monede și în natură și își plasase protejeții în fruntea cancelariei, a justiției și a vămilor, care erau foarte profitabile.

Nu fusese prea greu să-l manipuleze pe Ptolemeu al XII-lea, flautistul depravat și corupt. În schimb, urcarea pe tron a tinerei Cleopatra se transformase rapid în catastrofă. Cultivată, energică, dotată pentru putere, suverana îl îndepărtase pe fratele ei mai mic, al treisprezecelea dintre Ptolemei, și începuse o serie de reforme, mai ales monetare, care nu erau pe placul demnitarilor și al poporului Alexandriei. Dacă ar lăsa-o să continue, n-ar desființa ea unele privilegiu în detrimentul ordinii stabilite?

Îngrijorat, Pothinus pusese la cale cea mai bună strategie a lui: să acționeze din umbră. Își constituise o rețea eficace, hotărât să-l susțină pe copilul Ptolemeu al XIII-lea și s-o îndepărteze pe Cleopatra. Arsinoe, mezina, o invidia și o ura pe sora ei mai mare, care era și frumoasă, și inteligentă; totuși, Pothinus nu avea încredere în această ambițioasă și o considera periculoasă ca un șarpe. Cel mai bun aliat al său era eruditul Teodot, specialist în retorică; frumoasele lui discursuri urmăreau să-l convingă pe micuțul Ptolemeu că el era singurul rege legitim și că trebuia să scape de îngrozitoarea Cleopatra înainte ca ea să-l asasineze.

Ziua cea mare sosise: băiatul accepta să treacă la ofensiva finală. De mai multe săptămâni, Pothinus reușise să întărească întreaga administrație împotriva reginei și s-o izoleze. Ordinele nu-i mai erau executate și ultimii ei susținători o abandonau. De acum înainte, Ptolemeu al XIII-lea domnea și, prin intermediul lui, Pothinus.

Înfrângerea Cleopatrei nu era însă de ajuns. Devenind în sfârșit conștientă de situație, regina nu va întârzia să reacționeze.

Trebuia s-o suprima, iar regele nu se opunea.

Eunucul o luă pe un culoar lung și strâmt care ducea la apartamentele lui Achilles, comandantul armatei, un militar de origine egipteană, devenit un grec perfect din Alexandria. Îngust la minte, dar curajos și respectat de soldați, asculta orbește de Pothinus care îl copleșea cu bogății și femei.

Generalul era înalt și vânjos, cu barba foarte neagră, fața pătră-țoasă, buzele pofticioase și vocea aspră; cu fiecare zi aprecia tot mai mult poziția pe care o avea și se bucura la maximum de plăcerile pe care le oferea capitala.

Slujnica lui îl pofti înăuntru pe Pothinus.

Achillas cina în compania unei nimfete dezbrăcate și deja amețite de băutură; ea chicoti când îl văzu pe eunuc, al cărui burduhan nu arăta mai bine sub roba verde, cu pliuri delicate.

Generalul îi arse o palmă fetei.

— Iart-o, Pothinus; iar tu, idioato, vaea!

Nimfeta fugi plângând sub privirea chiorășă a eunucului. Achilles umplu o cupă de argint cu vin roșu, aromat cu scorțișoară, și i-o întinse ministrului.

— În sănătatea noastră, scumpul meu prieten!

Pothinus abia dacă-și înmuie buzele.

— Vreo urgență? se îngrijoră militarul.

— Într-adevăr.

— Ah... Asta înseamnă acum?

— Cu cât mai grabnic, cu atât mai bine.

Vocea ușor tremurătoare a eunucului trăda gravitatea situației.

— Pun pariu că s-au iscat tulburări în cartierul fierbinte! O să-i potolesc eu pe zurbagiii ăia.

— Nu e vorba de-așa ceva, Achilles.

Generalul încruntă din sprâncene.

— Lămurește-mă, Pothinus!

— Te-ai angajat să-l slujești cu credință pe regele nostru, nu-i așa?

— De bună seamă!

— A venit momentul să dovedești valoarea acestui jurământ.

Ptolemeu are nevoie de brațul și de curajul tău.

Achillas se ridică în picioare.

— Să poruncească și mă voi supune!

— Actul tău va schimba destinul acestei țări și va salva tronul suveranului nostru legitim. Vei deveni un erou, prietene, și vei fi onorat la adevărata ta valoare.

Generalul se neliniște. Promisiunea era atrăgătoare, dar ce pericol ascundea?

— Ai putea să fii mai precis, Pothinus?

— Ptolemeu a luat o decizie importantă, demnă de un monarh: dorește să își asume singur responsabilitatea puterii.

— Singur, adică...

— Adică eliminând-o pe trădătoarea care completează fără încetare cu scopul de a se descotorosi de el.

— Trădătoarea... Cleopatra?

Pothinus dădu din cap.

— Așadar, îmi ceri să...

— Regele nostru, Ptolemeu al XIII-lea, îți ordonă să o elimini pe Cleopatra.

3

Încrunțat, generalul Achilles își contemplă resturile cinei și simți cum i se strânge stomacul.

— Eu sunt militar, nu asasin!

— Dar cine-ți vorbește de asasinat? întrebă Pothinus cu o voce blândă. Cleopatra, ea e pe punctul de a deveni o ucigașă și de a condamna țara noastră la dezastru! Nu vrei s-o salvezi, tăind răul de la rădăcină?

Șeful armatei simțea că-i fierbe mintea; ca să chibzuiască mai bine se plimbă în lung și-n lat prin încăpere.

— Femeia asta este o viperă, declară eunucul; după informațiile mele, se pregătește să lovească. Dacă nu intervenim, suntem condamnați cu toții. Va lua comanda armatei și a poliției, își va ucide propriul frate și pe apropiații lui. Nu ne mai rămâne decât o speranță de a supraviețui; tu, Achilles.

Generalul se simți învestit cu o responsabilitate enormă și mișiunea începu să-i placă. El, salvatorul Egiptului! Recunoștința lui Ptolemeu ar fi infinită, bogăția eroului incontestabilă, reputația lui legendară.

Cleopatra... Femeia era seducătoare, ba chiar fascinantă, dar pe el îl disprețuia.

— Accept, declară Achilles.

Pothinus se înclină.

— Aduc omagiu loialității și curajului tău, iar regele nostru îți va fi recunoscător.

— Când va trebui să acționez?

— Acum.

Agitat, generalul îmbracă o tunică portocalie cu guler evazat și mâneci scurte. Apoi alege un pumnal cu lamă dublă.

— Sunt în stare să dobor numeroși adversari, îi aminti el, dar nu și garda personală a Cleopatrei, compusă din vreo douăzeci de bărbați înarmați cu lănci!

Pothinus zâmbi.

— Am rezolvat eu problema; acești bravi oșteni au trecut în tabăra noastră, ca majoritatea slujitorilor și a slujnicilor reginei. La ora asta, o s-o găsești singură, luând cina.

Generalul avu o tresărire bruscă; îl aștepta o sarcină glorioasă.

Cu pas greoi, Pothinus o luă înainte. Cei doi bărbați merseră pe un traseu complicat care ducea la palatul Cleopatrei, trecând prin niște grădini luminate de luna plină.

La intrare, nici măcar o singură gardă.

Locuitorii Alexandriei erau mari amatori de marmură, pe care o importau, iar palatul Cleopatrei nu făcea excepție de la regulă. Achilles urcă șirul de trepte care ducea la intrarea principală, trecu printre două coloane cu un contur rotunjit foarte pronunțat și pătrunse într-o sală de primire, decorată cu picturi murale reprezentând peisaje de pe Nil și busturi ale regilor Ptolemei.

Un culoar care ducea în saloane, sala unde se servea masa, anticamera... Niște lămpi aprinse, niciun fel de dezordine, niciun slujitor. Ușa de la apartamentele private ale reginei era închisă.

Generalul înaintă cu băgare de seamă. Nu uita că regina Cleopatra, excelentă călăreață, frecventase sala de gimnastică, dovedindu-se uneori superioară bărbaților. Nu cumva îi întindea o capcană?

Deschise ușa dintr-o dată și se năpusti în interiorul unui spațiu în care domneau luxul și parfumurile. O cameră imensă, sala de baie, încăperile consacrate masajului, coafurii, machiajului, po-doabelor, hainelor... Nici țipenie de om.